

IV. SPRAWOZDANIA I INFORMACJE

KONKURS IM. PROFESORA KAZIMIERZA KOLAŃCZYKA

I. Sąd Konkursowy powołany 25 czerwca 2013 r. uchwałą Rady Wydziału Prawa i Administracji nr 436/2012-2013 w sprawie powołania Sądu Konkursowego w Konkursie im. Profesora Kazimierza Kolańczyka na najlepsze prace magisterskie na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w roku akademickim 2012/2013, zmienioną uchwałą z 24 września z 2013 r.

w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Jacek Napierała
członkowie: prof. UAM dr hab. Tomasz Nieborak
prof. UAM dr hab. Jerzy W. Ochmański
prof. UAM dr hab. Adam Olejniczak
prof. UAM dr hab. Łukasz Pohl
prof. dr hab. Andrzej Skoczylas

na posiedzeniu 3 października 2013 r., po zapoznaniu się z trzema zgłoszonymi do konkursu pracami magisterskimi, uznając bardzo wysoki poziom wszystkich poddanych ocenie Sądu Konkursowego opracowań,

postanowił przyznać:

dwie pierwsze nagrody:

- pani Joannie Kruszyńskiej za pracę *Altruizm w prawie zobowiązań: prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia* napisaną pod kierunkiem prof. dr. hab. Wojciecha Dajczaka
- panu Kalikstowi Nagelowi za pracę *Wybrane filozoficznoprawne uwarunkowania prawa do życia nasciturusa* napisaną pod kierunkiem prof. UAM dr. hab. Jarosława Mikołajewicza,

drugą nagrodę

- panu Dawidowi Matuszewskiemu za pracę *Procedury sanacji banków w wybranych państwach* napisaną pod kierunkiem prof. dr. hab. Jerzego Małeckiego.

II. Przedmiotem pracy J. Kruszyńskiej *Altruizm w prawie zobowiązań: prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia* jest instytucja rzymskiego prawa prywatnego, która przeniknęła do nieomal wszystkich europejskich porządków prawnych. Także polski ustawodawca w Kodeksie zobowiązań z 1933 r. zawarł regulację dotyczącą prowadzenia cudzych spraw bez zlecenia. Z niewielkimi zmianami istnieje ona także dzisiaj, choć nie jest ona powszechnie znana, a spory związane z prowadzeniem cudzych spraw bez zlecenia niezwykle rzadko pojawiają się na wokandach. Poza tym coraz bardziej dostępne i coraz bardziej doskonałe stają się środki komunikacji i łączności ograniczające nieprzewidywalność okoliczności sprawiających, że człowiek nie może zatroszyć się o własne sprawy.

Zdaniem Autorki o potrzebie funkcjonowania instytucji *negotiorum gestio* przesądza jednak celowość ochrony i promocji postawy altruistycznej. W pracy sformułowane zostały następujące postulaty *de lege ferenda*: poszerzenie kręgu osób mogących wejść w rolę gestorów o osoby, które dokonały czynności prawnej w imieniu zainteresowanego, nie mając w tym zakresie pełnej zdolności do czynności prawnych; ustanowienie wyraźnego wymogu posiadania zarówno świadomości, jak i woli działania w obiektywnie cudzej sprawie oraz intencji przysporzenia drugiej osobie korzyści, działania na jej rzecz jako celu samego w sobie (być może wprost formułując wymóg

istnienia u gestora intencji altruistycznej); rezygnacja z konieczności ostatecznego wystąpienia korzyści (rozumianej jako skutek) po stronie osobie zainteresowanej, także w sytuacji niezwiązanej z niebezpieczeństwem; wyraźne ograniczenie możliwości ingerencji do przypadków, w których zainteresowany sam nie może zająć się swoją sprawą; skreślenie art. 754 k.c. w zakresie, w jakim powiela on treść art. 752 k.c.; wprowadzenie możliwości modyfikowania przez sąd rozmiaru odpowiedzialności gestora ze względu na szczególne okoliczności, w których podjął się działania lub szczególnie szlachetną motywację (bez jednoczesnego skreślenia art. 757 k.c. w części dotyczącej obniżenia wzorca staranności); odstąpienie od zasady, że finalne uzyskanie korzyści (rozumianej jako skutek) uzależnia prawo do zwrotu wydatków i nakładów oraz wysokość tego świadczenia; wyraźne zaznaczenie, że w skład nakładów podlegających zwrotowi wchodzi nakłady użyteczne; wyłączenie roszczeń gestora działającego *cum animo donandi*, a w przypadku profesjonalistów uzależnienie powstania zobowiązania od działania z takim właśnie zamiarem w odniesieniu do prawa do wynagrodzenia. Autorka zgłasza również postulat, aby przez pojęcie „korzyść” (na gruncie i art. 752 i 757 k.c.) rozumieć zarówno korzyść materialną, jak i niematerialną (ale z zastrzeżeniem, że chodzi o wystąpienie stanu rzeczy zgodnego z zarówno majątkowym, jak i niemajątkowym interesem *domini negotii*) oraz postulat utrzymania zasady nieodpłatności działania gestora.

III. Praca K. Nagela *Wybrane filozoficznoprawne uwarunkowania prawa do życia nasciturusa* oparta jest na założeniu, że nasciturusowi przysługuje prawo do życia oraz że sformułowania „prawo do aborcji” czy też „prawo podmiotowe do aborcji” są błędne. Szczegółowej analizie poddaje Autor następujące zagadnienia: po pierwsze – podmiotowość nasciturusa z uwzględnieniem opisu biologicznego jego rozwoju, teoretycznego ujęcia statusu moralnego oraz statusu prawnego, statusu prawnego nasciturusa wyłaniającego się z analizy norm systemu prawnego RP oraz z norm zawartych w umowach międzynarodowych (także tych niewchodzących w skład systemu prawnego RP); po drugie – kwestia „słusznościowych granic prawa” (czy istnieją, a jeśli tak, to z czego to wynika, czy ich „moc walidacyjna” jest zewnętrzna czy wewnętrzna dla systemu prawnego, jaka jest ich natura, jakie są skutki ich istnienia); po trzecie – pojęcia „sytuacji prawnej” i „stosunku prawnego” wypracowane w poznańskiej szkole teorii prawa (jako przydatne narzędzia do analizy badanej w pracy problematyki); po czwarte – pojęcie praw człowieka (ich natura i komu przysługują, ze szczególnym zwróceniem uwagi na sytuację nasciturusa).

Autor dochodzi do wniosku, że – ze względu na równe przysługiwanie prawa do ochrony prawa do życia w tym ochrony pozytywnoprawnej, a więc także prawnokarnej – zróżnicowanie co do prawnokarnej ochrony prawa do życia nasciturusa z ludźmi urodzonymi nie znajduje żadnego uzasadnienia i jest pogwałceniem prawa do ochrony pozytywnoprawnej przysługującego nasciturusowi.

IV. D. Matuszewski w pracy *Procedury sanacji banków w wybranych państwach* podkreśla, że wobec banków mających problemy finansowe powinny być stosowane odmienne procedury sanacyjne niż wobec innych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Potrzeba ta wynika ze szczególnej pozycji banku w systemie finansowym i w gospodarce oraz traktowania banku jako instytucji zaufania publicznego. Z jednej strony istnieje bowiem możliwość nadużycia ze strony banku, który wykorzystuje zaufanie, jakim jest darzony, do celów sprzecznych nie tylko z prawem, lecz także oczekiwaniami jego wierzycieli i kontrahentów. Z drugiej strony natomiast banki są niezwykle wrażliwe na utratę zaufania (głównie deponentów), co może prowadzić do pogłębienia się sytuacji kryzysowej w danym banku, a w dalszej perspektywie – nawet w całym systemie bankowym. Z tego względu muszą istnieć szczególnego rodzaju procedury sanacyjne adresowane szczególnie do banków i uwzględniające specyfikę ich działalności. Sądowe procedury upadłościowe stosowane wobec wszystkich podmiotów prowadzących działalność gospodarczą nie skupiają się bowiem na ochronie systemu finansowego i jego stabilności oraz są stosowane zbyt późno. Nie zawierają także adekwatnych narzędzi prawnych uwzględniających specyfikę działalności bankowej. W przypadku banków szybka interwencja organów nadzoru jest warunkiem koniecznym powodzenia dalszych działań naprawczych. W przeciwnym razie pozostaje jedynie zastosowanie procedur likwidacyjnych lub upadłościowych.

Przedmiotem analizy są procedury sanacyjne obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej, Stanach Zjednoczonych, Zjednoczonym Królestwie i Republice Federalnej Niemiec. W pracy zapre-

zestawione zostały środki ograniczające działalność banku i jego władz (zalecenia, rekomendacje i nakazy), przejęcie zarządzania bankiem przez organy nadzoru, udzielanie pomocy finansowej bankowi (zaangażowanie środków publicznych) oraz możliwość sanacji banku w drodze układu wierzycielami. Przeanalizowane zostały także instrumenty służące sanacji w szerokim znaczeniu, której nadrzędnym celem nie jest istnienie banku jako samodzielnego bytu prawnego, ale bezpieczeństwo i stabilność całego sektora bankowego (zarząd przymusowy wprowadzony przez organ nadzoru, bank pomostowy, tymczasowa nacjonalizacja, a także sprzedaż części lub całości banku).

Jacek Napierała

Copyright of Journal of Law, Economics and Sociology is the property of Faculty of Law and Administration of Adam Mickiewicz University in Poznan and its content may not be copied or emailed to multiple sites or posted to a listserv without the copyright holder's express written permission. However, users may print, download, or email articles for individual use.

Właścicielem praw autorskich do „Ruchu Prawniczego, Ekonomicznego i Socjologicznego” jest Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Zawartość czasopisma nie może być kopiowana, przesyłana do innych stron internetowych bądź zamieszczana na blogach bez pisemnej zgody wydawcy. Niemniej artykuły można drukować, kopiować lub przysyłać w formie elektronicznej na własny użytek.